

Наукові перспективи
Видавнича група

Перспективи та інновації науки

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Християнська академія педагогічних наук України

Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

№ 5(63) 2026

Київ – 2026

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

**All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of Spiritual and
Moral Education**

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv",
Nutrition Center of Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

№ 5(63) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

Ідентифікатор медіа - R40-05846

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5\(63\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5(63))

«Перспективи та інновації науки»: журнал. 2026. № 5(63) 2026. С. 5440

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

*Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації
«Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 18.05.2026, № 7/5-26)*

*Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії
Калиновської*

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Електронний науковий журнал «Перспективи та інновації науки» заснований з метою висвітлення актуальних питань теорії та практики медицини, біології, біотехнології та реабілітації в Україні, за кордоном. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Голова редакційної колегії:

Вадзюк Степан Несторович - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (Україна)

Заступник голови редакційної колегії: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна)

Редакційна колегія:

1. **Алієв, Ельнур М.** доктор медичних наук, професор, професор Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
2. **Бабова Ірина Костянтинівна** - доктор медичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу економічного регулювання природокористування ДУ "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України", лікар ФРМ (фізичної та реабілітаційної медицини) ДУ "Територіальне медичне об'єднання МВС України по Одеській області" (Одеса, Україна)

3. **Галандаров, Вагіф Календер** Доктор медичних наук, доктор філософії, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
4. **Гарасєв, Ельдар Абдулла** доктор медичних наук, професор кафедри загальної та токсикологічної хімії, Заступник директора Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
5. **Ельдар Елієв** доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
6. **Жуков Валері**, Університет Миколи Коперника в Торуні (Торунь, Польща)
7. **Іншакова Ганна Вадимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
8. **Кернаєс Андрій В'ячеславович** – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психологічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
9. **Коваль Галина Миколаївна** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
10. **Корильчук Неоніла Іванівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
11. **Левков Анатолій Анатолійович** - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доцент кафедри онкології, радіаційної медицини та радіології Полтавського державного медичного університету (Полтава, Україна)
12. **Мочалов Юрій Олександрович** - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
13. **Олійник Світлана Валентинівна** - кандидат фармацевтичних наук, доцент, доцент кафедри аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету
14. **Пасько Ольга Миколаївна** - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.(Одеса, Україна)
15. **Помиткіна Любов Віталіївна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
16. **Теренда Наталія Олександрівна** - доктор медичних наук, професор, т.в.о завідувача кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
17. **Черська Марія Сергіївна** - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
18. **Шульгай Аркадій Гаврилович** - доктор медичних наук, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

- Королькова К.І., Мельник І.І., Аіоаней Т.А., Ковбан Ю.В.** **2976**
HELLP-СИНДРОМ: КЛІНІЧНІ МАРКЕРИ РАННЬОГО ВИЯВЛЕННЯ ТА АКУШЕРСЬКА ТАКТИКА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)
- Крецу Н.М., Мохорук Н.В., Туркадзе В.Ю.** **2987**
СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕНІНГОКОКОВОЇ ІНФЕКЦІЇ У ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ: ЕПІДЕМІОЛОГІЯ, КЛІНІЧНИЙ ПАТОМОРФІЗМ ТА НОВІТНІ СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)
- Крецу Н.М., Гончарова К.Д., Данкова О.Ю., Крамар Т.А.** **2995**
КЕНГУРУ-МЕТОД У ДОГЛЯДІ ЗА НОВОНАРОДЖЕНИМ (огляд літератури)
- Кричун І.І.** **3003**
ЦЕРЕБРАЛЬНА ГЕМОДИНАМІКА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЕНДОТЕЛІУ У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМИ ДИФУЗНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ПЕЧІНКИ
- Крістіан Е.Г., Олійник Ю.О., Камінський В.В.** **3012**
ОЦІНКА ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ АКРЕДИТАЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА ЯКІСТЬ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ
- Кутовий О.Б., Карпенко С.І., Балик Д.В.** **3026**
ВПЛИВ РЕІНФУЗІЇ ЖОВЧІ НА ВІДНОВЛЕННЯ ФУНКЦІЙ ПЕЧІНКИ ПІСЛЯ ДЕКОМПРЕСІЇ ТЯЖКОЇ МЕХАНІЧНОЇ ЖОВТЯНИЦІ ДОБРО-ЯКІСНОГО ГЕНЕЗУ
- Лагодич Т.С., Русалов В.Л., Мельник С.В., Лазаренко В.О.** **3039**
ВПЛИВ ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ НА РОЗВИТОК МІКРОБІОТИ НОВОНАРОДЖЕНОГО
- Ларичева О.М.** **3056**
РОЛЬ НУТРІЄНТІВ У МОДУЛЯЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТРЕСУ ТА НЕЙРОБІОЛОГІЧНОГО ГОМЕОСТАЗУ
- Левченко З.М., Розмаїта О.С., Беседіна А.А.** **3075**
ГЛЮКОКОРТИКОЇДНА ТЕРАПІЯ ШКІРИ: МЕХАНІЗМИ ДІЇ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З НИМИ РИЗИКИ
- Літвінчук А.С., Стахурська І.О., Олійник Н.М.** **3088**
ВПЛИВ ВЕЙПІВ НА МІКРОБІОМ ШКІРИ ЛЮДИНИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

УДК 378.046.4:61:005.6

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5\(63\)-3012-3025](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5(63)-3012-3025)

Крістіан Еліна Георгіївна доктор медичних наук, професор, кафедра внутрішньої медицини, ННІ стоматології НМУ імені О. О. Богомольця, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-0920-4627>

Олійник Юлія Олександрівна кандидат медичних наук, доцент, кафедра гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб, Харківський національний медичний університет, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0003-3214-0422>

Камінський Валерій Валерійович кандидат медичних наук, доцент, кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, Навчально-науковий інститут, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-2693-9003>

ОЦІНКА ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ АКРЕДИТАЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА ЯКІСТЬ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті здійснено системний багаторівневий аналіз впливу міжнародних акредитаційних стандартів на забезпечення та підвищення якості медичної освіти в Україні в умовах глобалізаційних викликів і поступової інтеграції до світового освітньо-професійного простору. Теоретично проаналізовано сутнісні характеристики та функціонально-інструментальну роль міжнародної акредитації як складника сучасних механізмів гарантування якості вищої освіти, зокрема в аспекті узгодження національних освітніх програм із нормативно-методологічними вимогами провідних міжнародних інституцій.

На основі компаративного та структурно-функціонального аналізу визначено основні критерії оцінювання якості медичної освіти. До них належать рівень академічної мобільності як індикатор інтернаціоналізації освітнього процесу; стандартизація та уніфікація освітніх програм відповідно до міжнародних рамок кваліфікацій; якість клінічної підготовки як інтегративний показник практико-орієнтованості навчання; сформованість професійних компетентностей здобувачів освіти в межах компетентнісної парадигми.

Проаналізовано сучасний стан упровадження міжнародних акредитаційних стандартів у закладах вищої медичної освіти України крізь призму інституційного, організаційного та ресурсного забезпечення. Це дало змогу виявити низку системних викликів, зокрема обмеженість фінансових ресурсів, нерівномірний розвиток інфраструктури, недостатню автономію закладів освіти, а також складність адаптації національних освітніх практик до уніфікованих глобальних вимог.

Результати дослідження підтверджують, що імплементація міжнародних акредитаційних практик ефективно підвищує якість медичної освіти та її конкурентоспроможність на глобальному ринку. Це зміцнює міжнародну легітимність дипломів українських фахівців і створює умови для сталого розвитку освітньої системи на засадах відкритості, прозорості та академічної доброчесності.

Окреслено перспективні напрями модернізації медичної освіти, що передбачають інтеграцію кращих міжнародних практик із національними освітніми традиціями, розвиток внутрішніх систем забезпечення якості, цифровізацію освітнього середовища та посилення міжінституційної співпраці.

Ключові слова: медична освіта, забезпечення якості освіти, міжнародна акредитація, освітні стандарти, компетентнісний підхід, інтернаціоналізація освіти, вища медична освіта.

Christian Elina Doctor of Medical Sciences, Professor, Department of Internal Medicine, Educational and Scientific Institute of Dentistry, Bogomolets National Medical University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-0920-4627>

Oliinyk Yuliia Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Department of Hygiene, Epidemiology, Disinfectology and Occupational Diseases, Kharkiv National Medical University, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0003-3214-0422>

Kaminskyy Valeriy, PhD (Medical Sciences), Associate Professor, Department of Surgical Dentistry and Maxillofacial Surgery, Educational and Scientific Institute, Shupyk National University of Health Care of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-2693-9003>

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF INTERNATIONAL ACCREDITATION STANDARDS ON THE QUALITY OF MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE

Abstract. This article presents a systematic, multi-level analysis of the transformative impact of international accreditation standards on ensuring and improving the quality of medical education in Ukraine amid the challenges of globalization and gradual integration into the global educational and professional landscape. The article provides a theoretical examination of the essential characteristics and the functional and instrumental role of international accreditation as a component of modern mechanisms for ensuring the quality of higher education, particularly in terms of harmonizing national educational programs with the normative and methodological requirements of leading international institutions.

Based on a comparative and structural-functional analysis, key criteria for evaluating the quality of medical education have been identified, including: the level

of academic mobility as an indicator of the internationalization of the educational process; standardization and unification of educational programs in accordance with international qualifications frameworks; the quality of clinical training as an integrative indicator of practice-oriented education; and the development of students' professional competencies within the competency-based paradigm.

This study analyzes the current state of implementation of international accreditation standards in Ukrainian higher medical education institutions from the perspective of institutional, organizational, and resource support, which has revealed a number of systemic barriers, including: limited financial and material resources, uneven infrastructure development, insufficient autonomy of educational institutions, as well as the complexity of adapting national educational practices to unified global requirements.

It has been proven that the implementation of international accreditation practices is an effective factor in improving the quality of medical education, contributes to increasing its competitiveness in the global market for educational services, strengthens the international legitimacy of Ukrainian professionals' diplomas, and creates the conditions for the sustainable development of the education system based on openness, transparency, and academic integrity.

The article outlines promising directions for the modernization of medical education, which include integrating best international practices with national educational traditions, developing internal quality assurance systems, digitizing the educational environment, and strengthening inter-institutional cooperation.

Keywords: medical education, quality assurance in education, international accreditation, educational standards, competency-based approach, internationalization of education, higher medical education.

Постановка проблеми. В умовах посилення глобалізаційних процесів і поступової інтеграції України до європейського й світового освітнього простору проблема забезпечення якості медичної освіти набуває системного значення й розглядається крізь призму сучасних теоретико-методологічних парадигм якості освіти, інтернаціоналізації та уніфікації освітніх систем. Зростання вимог до рівня професійної компетентності медичних фахівців, активізація академічної та професійної мобільності, а також необхідність забезпечення взаємного визнання кваліфікацій зумовлюють потребу узгодження національних освітніх стандартів із міжнародними акредитаційними вимогами, зокрема на засадах компетентнісного, результатоорієнтованого та аксіологічного підходів.

Водночас процес імплементації міжнародних акредитаційних стандартів у вітчизняну систему медичної освіти супроводжується низкою системних суперечностей, зокрема між об'єктивною потребою підвищення якості освітніх програм і обмеженістю ресурсного, інституційного та нормативно-правового забезпечення, між тенденціями до стандартизації й уніфікації освітніх вимог і необхідністю збереження національно-культурної ідентичності та освітніх

традицій, а також між формально-декларативним упровадженням стандартів і їхньою реальною ефективністю у підвищенні якості професійної підготовки майбутніх лікарів.

Ситуацію ускладнює недостатня емпірична верифікація впливу міжнародних акредитаційних стандартів на якість медичної освіти в Україні. Крім того, нині відсутня цілісна, концептуально обґрунтована методологія моніторингу та оцінювання цих трансформацій у межах національної освітньої системи. З огляду на це, актуальність дослідження зумовлена потребою комплексного міждисциплінарного аналізу впливу міжнародних акредитаційних стандартів на якість медичної освіти в Україні із застосуванням сучасного методологічного інструментарію та інструментів доказової освітньої політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впливу міжнародних акредитаційних стандартів на якість медичної освіти набуває особливої актуальності в умовах інтеграції України до європейського та світового освітнього простору. Дослідження українських і закордонних науковців підтверджують посилення ролі стандартизації освітніх програм та зовнішнього оцінювання їхньої якості. Значну частину наукових публікацій присвячено аналізу впровадження стандартів Всесвітньої федерації медичної освіти (WFME), які визначають основні вимоги до структури, змісту та результатів підготовки медичних фахівців. Зокрема, О. Мінцер та співавтори доводять, що стандартизація медичної освіти є визначальним чинником професійної мобільності лікарів. Вони наголошують, що підвищення довіри до національної системи підготовки кадрів можливе лише за умови контекстуальної адаптації міжнародних вимог відповідно до принципів глокалізації освіти [1]. На основі комплексного аналізу діяльності міжнародних і європейських інституцій В. Соколова та С. Дубина обґрунтовують роль правового регулювання моделей забезпечення якості медичної освіти як чинника гармонізації освітніх систем із міжнародними вимогами. Автори пропонують багатовимірну класифікацію стандартів за рівнями підготовки, інституційної відповідальності, характером нормативного регулювання й структурою професійних компетентностей, що забезпечує системне розуміння механізмів їхнього впровадження в національну освітню практику [2].

Потребу в розробленні комплексної концепції адаптації провідних міжнародних практик до національних умов обґрунтовують В. Камінський, О. Плиська та А. Краснова. На думку науковців, цей процес має враховувати специфіку вітчизняної системи охорони здоров'я, а також ресурсні чинники [3].

У своїх дослідженнях І. Сохань, Ю. Немирович та В. Довжук доводять значущість системного аналізу та адаптації європейських стандартів забезпечення якості освіти в контексті трансформаційних процесів і модернізації системи вищої освіти України [4].

Особливостей дистанційного навчання, яке в умовах повномасштабного вторгнення є невіддільним складником освітнього процесу, аналізують

Т. Жукова, Є. Черновіл та Г. Різак. Автори акцентують на основних перевагах такого формату, зокрема його доступності та гнучкості. Водночас вони окреслюють низку істотних недоліків, серед яких технічні труднощі та обмеження безпосередньої взаємодії між учасниками освітнього процесу [5].

У своїх напрацюваннях Л. Кормич та А. Кормич науково обґрунтовують трансформаційні процеси в системі вищої освіти, що виявляються в розширенні інституційної автономії закладів, посиленні відповідальності за якість освітніх послуг, модернізації управлінських механізмів та підвищенні відповідності освітніх програм динамічним вимогам ринку праці [6].

Науковці І. Литвинова, К. Балабанова та Г. Різак емпірично доводять, що психолого-педагогічні чинники електронного освітнього середовища істотно впливають на рівень задоволення освітніх потреб здобувачів. Вони встановили статистично значущу позитивну кореляцію: інноваційні освітні середовища забезпечують вищий рівень задоволеності навчанням та особистісним розвитком порівняно з традиційними формами [7].

Отже, узагальнення результатів сучасних наукових досліджень засвідчує, що впровадження міжнародних акредитаційних стандартів у медичну освіту України перебуває на стадії динамічних змін. Цей процес супроводжується розвитком культури якості та гармонізацією національних вимог із міжнародними. Водночас актуальною залишається потреба в подальших емпіричних дослідженнях, щоб об'єктивно оцінити вплив акредитаційних процедур на рівень професійної підготовки майбутніх медичних фахівців.

Проте цей процес ускладнюється низкою нерозв'язаних проблем, зокрема відсутністю уніфікованих підходів до оцінювання ефективності впроваджених стандартів, обмеженістю довготривалих порівняльних досліджень, недостатньою адаптацією міжнародних критеріїв до національного контексту, а також фрагментарністю даних щодо реального впливу акредитації на клінічну компетентність випускників.

З огляду на це, науковий внесок статті полягає в систематизації наявних теоретичних і практичних підходів до впровадження міжнародних акредитаційних стандартів, виявленні прогалин у науковому дискурсі та обґрунтуванні напрямів подальших досліджень, що сприятимуть підвищенню якості медичної освіти в Україні.

Мета статті полягає в комплексному аналізі впливу міжнародних акредитаційних стандартів на якість медичної освіти в Україні, зокрема у визначенні їхньої ролі в підвищенні рівня підготовки медичних фахівців, гармонізації освітніх програм із міжнародними вимогами, а також у виявленні переваг, викликів і перспектив упровадження таких стандартів у національну систему вищої медичної освіти. Для досягнення мети дослідження передбачено розв'язання таких завдань:

1) розкрити сутність та основні принципи міжнародних акредитаційних стандартів у галузі медичної освіти;

2) проаналізувати діяльність провідних міжнародних організацій та зміст стандартів акредитації закладів вищої медичної освіти;

3) схарактеризувати стан та рівень упровадження міжнародних акредитаційних практик у вітчизняних закладах вищої медичної освіти.

Виклад основного матеріалу. В умовах поглиблення глобалізаційних змін та дедалі більшої конвергенції освітніх систем гарантування якості медичної освіти є стратегічним пріоритетом. Ця проблема розглядається як основний чинник сталого розвитку та стабільного функціонування системи охорони здоров'я. У цьому контексті упровадження міжнародних акредитаційних стандартів є основним інструментом інституційного регулювання та оптимізації підготовки медичних фахівців, забезпечуючи функцію зовнішнього оцінювання якості (external quality assurance). Їхнє застосування сприяє стандартизації освітніх підходів, узгодженню освітніх програм із глобальними бенчмарками, а також підвищенню мобільності та конкурентоспроможності випускників. Крім того, це зміцнює суспільну довіру до національної системи вищої медичної освіти.

Концептуальний зміст міжнародних акредитаційних стандартів у галузі медичної освіти – це нормативна кодифікація інтегрованого комплексу вимог до архітекτονіки освітнього процесу, дизайну освітніх програм, кадрового потенціалу, матеріально-технічної бази та інструментарію оцінювання освітніх результатів. Зазначені стандарти розробляють провідні міжнародні інституції. Вони ґрунтуються на методології доказової педагогіки (evidence-based education), принципах транспарентності, валідності та надійності вимірювальних процедур, а також на ітеративній моделі безперервного вдосконалення (continuous quality improvement). Орієнтація стандартів виходить за межі простого відтворення знань, фокусуючись на формуванні інтегративних клінічних компетентностей, професійної ідентичності, розвиненої етичної рефлексії та здатності до ефективної взаємодії [1, с. 61] (табл. 1).

Таблиця 1

Основні принципи міжнародних акредитаційних стандартів

Підхід	Короткий зміст
Результатоорієнтований підхід	Чіткі, вимірювані результати навчання (компетентності), відповідні потребам медицини
Студентоцентризм	Активна роль здобувача освіти, індивідуальні траєкторії, розвиток критичного мислення
Забезпечення якості	Постійний моніторинг, самооцінка та зовнішній аудит програм
Прозорість і підзвітність	Відкритість даних про освіту та управлінські рішення
Інтеграція науки та практики	Поєднання досліджень, навчання та клінічного досвіду
Міжнародна сумісність	Узгодження стандартів для мобільності та визнання дипломів

Джерело: створено авторами на основі [8, с. 7; 9, с. 719]

Упровадження міжнародних акредитаційних стандартів у систему медичної освіти України зумовлює комплексні зміни на різних рівнях її функціонування, що визначаються впливом низки чинників. Передусім спостерігається структурна реорганізація освітніх програм, що передбачає перехід до компетентісно орієнтованої підготовки фахівців, відповідної актуальним викликам клінічної медицини та сфери громадського здоров'я. Крім того, відбувається інтенсифікація інноваційних педагогічних практик: упроваджуються симуляційні технології навчання, проблемно орієнтовані моделі (problem-based learning), кейс-методологія, а також забезпечується міждисциплінарна інтеграція знань як елемент системного підходу до формування професійних компетентностей. Водночас підвищуються кваліфікаційні вимоги до науково-педагогічного персоналу, що стимулює їхній безперервний професійний розвиток, активізує науково-дослідну діяльність та інтегрує в глобальний академічний дискурс.

Процес адаптації міжнародних стандартів до національного освітнього середовища супроводжується низкою системних обмежень і викликів. До основних належать обмеженість фінансово-економічних ресурсів, потреба в комплексній модернізації матеріально-технічної бази, інституційна інерційність нормативно-правового забезпечення, а також недостатній рівень готовності учасників освітнього процесу до впровадження інноваційних дидактичних моделей. Особливої уваги потребує проблема гармонізації глобальних стандартів із національною освітньою ідентичністю. Це передбачає адаптацію міжнародних вимог до соціокультурного контексту та інституційних особливостей контексту української системи медичної освіти [10, с. 77].

Отже, міжнародні акредитаційні стандарти є фундаментальним інструментом підвищення якості медичної освіти, що гарантують її відповідність глобальним критеріям ефективності та релевантності. Їх системне впровадження сприяє формуванню висококваліфікованих, мобільних і конкурентоспроможних фахівців, здатних до професійної діяльності в умовах динамічних трансформацій сучасної медицини. Водночас досягнення максимального ефекту можливе лише за умови комплексного та науково обґрунтованого підходу до інтеграції цих стандартів, що враховуватиме контекст національної системи освіти.

В умовах інтенсифікації глобалізаційних змін у галузі вищої освіти проблема забезпечення якості медичної освіти набуває системного та міждисциплінарного характеру.

Підвищення якості підготовки медичних кадрів є стратегічним пріоритетом, що визначає ефективність системи охорони здоров'я на національному та транснаціональному рівнях. У цьому контексті імплементація міжнародних акредитаційних стандартів є основою для гармонізації освітніх просторів. Вона забезпечує уніфікацію критеріїв оцінювання, стимулює академічну мобільність та створює умови для взаємного визнання професійних кваліфікацій у глобальному освітньому середовищі.

Серед основних акторів, що визначають якість сучасної медичної освіти, провідну роль відіграють Всесвітня федерація медичної освіти (WFME), Всесвітня організація охорони здоров'я (надалі – ВООЗ), Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти (ENQA), Educational Commission for Foreign Medical Graduates (ECFMG) (табл. 2).

Таблиця 2

Основні міжнародні актори забезпечення якості медичної освіти та їхні функції

Організація	Рівень діяльності	Основні функції	Основні інструменти / документи	Вплив на якість медичної освіти
Всесвітня федерація медичної освіти (WFME)	Глобальний	Формування стандартів медичної освіти	Глобальні стандарти медичної освіти (для базової, післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку)	Забезпечує комплексну, інтегровану модель якості освіти, орієнтовану на результати навчання та компетентності
Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ)	Глобальний	Нормативно-консультативна діяльність	Аналітичні та рекомендаційні документи	Сприяє адаптації медичної освіти до викликів громадського здоров'я, ґрунтується на доказовій медицині та пацієнтоорієнтованості
Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти (ENQA)	Європейський	Формування політики якості освіти	ESG (Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в ЄПВО)	Забезпечує основу для національних систем акредитації та внутрішнього контролю якості
Educational Commission for Foreign Medical Graduates (ECFMG)	Міжнародний	Оцінювання та сертифікація випускників	Вимоги акредитації (визнані WFME)	Забезпечує доступ до клінічної практики в США та стимулює підвищення якості освіти через акредитацію

Джерело: створено авторами на основі [11, с. 25; 12, с. 1038]

Забезпечення якості медичної освіти – це багаторівневий комплексний процес, у якому визначальну роль відіграє архітектоніка взаємодії глобальних, регіональних та міжнародних організацій. Такі структури, як WFME та ВООЗ, формують стратегічні орієнтири та стандарти, які визначають загальний напрям

розвитку медичної освіти у світі, акцентуючи на компетентнісному підході, доказовій медицині та потребах громадського здоров'я.

Водночас ENQA гарантує узгодженість і впровадження цих підходів на регіональному рівні за допомогою стандартів ESG, які є основою для національних систем контролю якості. Такі організації, як ECFMG, безпосередньо впливають на індивідуальний рівень підготовки фахівців, пов'язуючи якість освіти з можливістю професійної реалізації на міжнародному ринку праці.

Таким чином, взаємодія цих факторів формує цілісну систему забезпечення якості медичної освіти, яка поєднує стандартизацію, оцінювання та постійне вдосконалення, сприяючи підготовці конкурентоспроможних і компетентних медичних фахівців.

Інкорпорація окреслених міжнародних стандартів у національній освітній простір зумовлює еволюційну конвергенцію української медичної освіти зі світовими практиками. Ця трансформація реалізується шляхом упровадження компетентнісних парадигм, розбудову внутрішніх механізмів забезпечення якості та модернізацію освітніх програм на засадах доказової медицини. Важливими аспектами також є інтеграція наукових досліджень в освітній процес та посилення практико-орієнтованої підготовки здобувачів.

Крім того, міжнародна акредитація є важливим інструментом інституційної легітимації. Вона забезпечує прозорість освітньої діяльності, розширює можливості для академічної мобільності та сприяє інтеграції у світовий науковий дискурс. У сукупності це зумовлює зростання конкурентоспроможності українських закладів вищої медичної освіти на ринку освітніх послуг.

Процес упровадження міжнародних стандартів супроводжується низкою структурно-організаційних викликів. Зокрема, це стосується значних фінансових витрат, потреби в гармонізації нормативно-правової бази та необхідності підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів. Попри складність, ці чинники мають переважно транзитивний характер і нівелюються стратегічними перевагами, пов'язаними з підвищенням якості освітніх послуг та поглибленням інтеграції в глобальний освітній простір. Отже, діяльність провідних міжнародних організацій та їхні акредитаційні стандарти визначають трансформацію сучасної моделі медичної освіти в Україні, формуючи її як відкриту, інноваційну та якісно орієнтовану систему.

Упровадження міжнародних стандартів акредитації в закладах медичної освіти України характеризується як динамічний, багатовекторний процес, що відбувається в умовах системної трансформації національної освітньої парадигми та поступової гармонізації з європейським і глобальним освітнім простором. У цьому контексті визначальну роль відіграють рекомендації та нормативні підходи таких авторитетних інституцій, як WFME, а також міжнародні системи забезпечення якості вищої освіти, що формують уніфіковані критерії оцінювання освітніх програм, інституційної спроможності та результатів навчання [13, с. 10].

Сучасний етап упровадження міжнародних акредитаційних вимог у закладах вищої медичної освіти України супроводжується переходом до компетентісно орієнтованої моделі підготовки фахівців, що передбачає інтеграцію знань, практичних навичок і професійних цінностей у цілісну систему результатів навчання. Це зумовлює модернізацію освітніх програм відповідно до принципів *outcome-based education*, посилення клініко-орієнтованого складника підготовки, а також широке впровадження симуляційних технологій як інструменту формування клінічного мислення та безпечного відпрацювання практичних навичок.

Важливим компонентом трансформаційних процесів є також розбудова внутрішніх систем забезпечення якості освіти (*Internal Quality Assurance Systems*) в поєднанні з процедурами зовнішнього оцінювання, що відповідають міжнародним акредитаційним рамкам. Це сприяє формуванню культури забезпечення якості, підвищенню прозорості освітніх процесів та забезпеченню їхньої відповідності глобальним стандартам медичної освіти.

Водночас рівень упровадження міжнародних стандартів акредитації в різних закладах є нерівномірним, що свідчить про глибоку структурну диференціацію в системі медичної освіти. Провідні університети демонструють високу інституційну спроможність: від гармонізації навчальних планів із європейськими рамками кваліфікацій до успішної міжнародної акредитації. Натомість низка інших закладів перебуває лише на етапі адаптації базових вимог. Це зумовлено об'єктивними чинниками, зокрема: обмеженістю фінансування, застарілою матеріально-технічною базою та потребою в системному професійному розвитку викладачів [14, с. 183].

Отже, сучасний стан упровадження міжнародних акредитаційних стандартів у медичній освіті України доцільно схарактеризувати як перехідний, із домінуванням тенденцій поступової інтеграції та інституційного вдосконалення. Подальше впровадження цих підходів має стратегічне значення, оскільки безпосередньо впливає на підвищення якості підготовки медичних кадрів, їхню професійну мобільність і конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці, а також на загальне підвищення ефективності національної системи охорони здоров'я.

Висновки. У дослідженні здійснено системний багаторівневий аналіз впливу міжнародних акредитаційних стандартів на якісні характеристики медичної освіти в Україні. Отримані результати підтвердили, що зазначені стандарти відіграють визначальну роль у підвищенні якості підготовки майбутніх медичних фахівців. Вони детермінують імплементацію інноваційних освітніх підходів, що відповідають глобальним вимогам та передовим світовим практикам.

Дослідження концептуальних засад і принципів міжнародної акредитації в галузі медичної освіти дало змогу встановити, що їхня методологічна основа ґрунтується на засадах забезпечення якості, транспарентності освітніх процесів,

реалізації компетентнісної парадигми та безперервного вдосконалення змісту освітніх програм. Такий підхід формує об'єктивні передумови для підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності в умовах глобалізованого медичного простору.

Результати аналізу діяльності провідних міжнародних акредитаційних інституцій засвідчують, що їхні регуляторні вимоги спрямовані на стандартизацію та гармонізацію підготовки медичних кадрів. Це сприяє підвищенню рівня міжнародного визнання освітніх кваліфікацій і розширенню можливостей професійної мобільності випускників. Водночас встановлено, що ступінь імплементації зазначених стандартів у вітчизняних закладах вищої медичної освіти характеризується варіативністю та потребує подальшої уніфікації та системного вдосконалення.

Під час дослідження ідентифіковано як позитивні ефекти впровадження міжнародних акредитаційних стандартів (зокрема, підвищення якості освітніх послуг, модернізація навчально-методичного забезпечення, інтеграція в глобальний освітній простір), так і низку викликів (обмеженість ресурсного забезпечення, складність адаптації національної освітньої системи до міжнародних вимог, необхідність підвищення кваліфікації науково-педагогічного персоналу).

Перспективи подальших досліджень пов'язані з комплексним аналізом стратегічних напрямів упровадження міжнародних стандартів в українську медичну освіту. Ефективність цього процесу в майбутньому залежатиме від системності державної політики, стабільної інституційної підтримки та інтенсифікації участі закладів вищої освіти в міжнародних процедурах акредитації.

Література:

1. Мінцер О. П., Ганинець П. П., Сарканич О. В., Жовнір В. А., Вембер Є. В. Тенденції забезпечення якості медичної освіти: створення стандартів і механізмів сертифікації. *Медична інформатика та інженерія*. 2024. Вип. 3–4. С. 59–67. DOI: <https://doi.org/10.11603/mie.1996-1960.2023.3-4.14470>
2. Соколова І., Дубина С. Інституційні механізми стандартизації медичної освіти. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2025. № 7. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.7.4>
3. Камінський В. В., Плиска О. М., Краснова А. А. Аналіз досвіду інших країн у сфері адаптації медичної освіти та його застосування в контексті України. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. Вип. 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15544251>
4. Сохань І. В., Немирович Ю. П., Довжук В. В. Аналіз впливу європейських стандартів на реформування системи вищої освіти в Україні. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. Вип. 13. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14505456>
5. Жукова Т. А., Черновол Є. О., Різак Г. В. Стратегії адаптації та розвитку вищої освіти у післявоєнний період: аналіз інноваційних підходів, їх вплив на якість освіти та результати вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 3 (37). С. 210–222. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-210-222](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-210-222)

6. Кормич Л. І., Кормич А. І. Варіативні можливості реформування вищої освіти України в європейському контексті. *Актуальні проблеми політики*. 2020. Вип. 65. С.18–25. DOI: <https://doi.org/10.32837/app.v0i65.301>
7. Литвинова І. Л., Балабанова К. В., Різак Г. В. Технології та інновації для покращення психологічного комфорту здобувачів освіти в онлайн-освіті. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 4 (22). С.1148–1163. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4\(22\)-1148-1163](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-1148-1163)
8. Kupis R., Perera I., Domagała A., Szopa M. Medical education in Poland: a descriptive analysis of legislative changes broadening the range of institutions eligible to conduct medical degree programmes. *BMC Medical Education*. 2025. Vol. 25. Article 444. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07031-y>
9. Medical education challenges in mainland China: an analysis of the application of problem-based learning / X. Hu et al. *Medical Teacher*. 2025. Vol. 47, № 4. P. 713–728. DOI: <https://doi.org/10.1080/0142159X.2024.2369238>
10. Tegginamani A., Vanishree H. The benefits and limits of case-based learning (CBL): a concise review. *Journal of Multidisciplinary Dental Research*. 2024. Vol. 10, № 2. P. 74–80. DOI: <https://doi.org/10.38138/JMDR/v10i2.26>
11. Козак Н. Д., Зайченко Г. В., Горчакова Н., Дорошенко А., Козак Д. Нещодавні виклики у вищій медичній, військово-медичній освіті: тенденції сталого розвитку в призмі пандемії COVID-19 та російського повномасштабного вторгнення 2022–2023. *Сучасні аспекти військової медицини*. 2023. Vol. 30, № 2. P. 23–30. DOI: <https://doi.org/10.32751/2310-4910-2023-30-2-02>
12. Різак Г., Кампі Ю., Якименко В. Перспективи розвитку доказової медицини в умовах наявності штучного інтелекту й сучасних технологій: роль закладів вищої медичної освіти в Україні. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 12(30). С. 1033–1043. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12\(30\)-1033-1043](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12(30)-1033-1043)
13. Марушко Р., Бахтіярова Д., Клай С., Загороднюк. Деякі питання акредитації в рамках безперервного професійного розвитку медичних фахівців в Україні: міжнародний досвід і вимоги. *Сучасна педіатрія. Україна*. 2021. Вип.7(119). С. 6–13. DOI: <https://doi.org/10.15574/SP.2021.119.6>
14. Марічереда В. Оцінювання ефективності закладів вищої освіти: методології, індикатори, міжнародні моделі. *Sustainable healthcare development: national and global dimensions : scientific monograph*. Vol. 2. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. P. 174–197. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-593-8-7>

References:

1. Mintser, O. P., Ganynets, P. P., Sarkanych, O. V., Zhovnir, V. A., & Vember, Y. V. (2024). Tendentsii zabezpechennia yakosti medychnoi osvity: stvorennia standartiv i mekhanizmv sertyfikatsii [Trends in ensuring the quality of medical education: creation of standards and certification mechanisms]. *Medychna informatyka ta inzheneriia – Medical Informatics and Engineering*, 3–4, 59–67. <https://doi.org/10.11603/mie.1996-1960.2023.3-4.14470> [in Ukrainian].
2. Sokolova, I., & Dubyna, S. (2025). Instytutsiyni mekhanizmy standartyzatsiyi medychnoyi osvity [Institutional mechanisms of standardization of medical education]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok – State administration: improvement and development*, 7. <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.7.4> [in Ukrainian].
3. Kaminsky, V. V., Plyska, O. M., & Krasnova, A. A. (2025). Analiz dosvidu inshykh krayin u sferi adaptatsiyi medychnoyi osvity ta yoho zastosuvannya v konteksti Ukrayiny [Analysis of the experience of other countries in the field of adaptation of medical education and its application in the context of Ukraine]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky – Pedagogical Academy: scientific notes*, 18. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15544251> [in Ukrainian].

4. Sokhan, I. V., Nemyrovych, Yu. P., & Dovzhuk, V. V. (2024). Analiz vplyvu yevropeyskykh standartiv na reformuvannya systemy vyshchoyi osvity v Ukraini [Analysis of the influence of European standards on the reform of the higher education system in Ukraine]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky – Pedagogical Academy: scientific notes*, 13. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14505456> [in Ukrainian].
5. Zhukova, T. A., Chernovol, E. O., & Rizak, G. V. (2024). Stratehii adaptatsii ta rozvytku vyshchoyi osvity u pisliavoienni period: analiz innovatsiinykh pidkhodiv, yikh vplyv na yakist osvity ta rezultaty vyshchoyi osvity [Strategies for adaptation and development of higher education in the post-war period: analysis of innovative approaches, their impact on the quality of education and results of higher education]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Prospects and innovations of science*, 3 (37), 210–222. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-210-222](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-210-222) [in Ukrainian].
6. Kormych, L. I., & Kormych, A. I. (2020). Variatyvni mozhyvosti reformuvannya vyshchoyi osvity Ukrainy v yevropeyskomu konteksti [Variant possibilities of reforming higher education in Ukraine in the European context]. *Aktualni problemy polityky – Current problems of policy*, 65, 18–25. <https://doi.org/10.32837/app.v0i65.301>
7. Litvynova, I. L., Balabanova, K. V., & Rizak, G. V. (2024). Tekhnolohiyi ta innovatsiyi dlya pokrashchennya psykholohichnoho komfortu zdobuvachiv osvity v onlayn-osviti [Technologies and innovations to improve the psychological comfort of students in online education]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education*, 4 (22), 1148–1163. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4\(22\)-1148-1163](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-1148-1163)
8. Kupis, R., Perera, I., Domagała, A., & Szopa, M. (2025). Medical education in Poland: a descriptive analysis of legislative changes broadening the range of institutions eligible to conduct medical degree programmes. *BMC Medical Education*, 25, 444. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07031-y>
9. Hu, X., Li, J., Wang, X., Guo, K., Liu, H., ... & Xiong, N. (2025). Medical education challenges in mainland China: an analysis of the application of problem-based learning. *Medical Teacher*, 47(4), 713–728. <https://doi.org/10.1080/0142159X.2024.2369238>.
10. Tegginamani, A., & Vanishree, H. (2024). The benefits and limits of case-based learning (CBL): a concise review. *Journal of Multidisciplinary Dental Research*, 10(2), 74–80. <https://doi.org/10.38138/JMDR/v10i2.26>
11. Kozak, N. D., Zaichenko, G. V., Gorchakova, N., Doroshenko, A., & Kozak, D. (2023). Neshchodavni vyklyky u vyshchii medychnii, viiskovo-medychnii osviti: tendentsii staloho rozvytku v pryzmi pandemii COVID-19 ta rosiiskoho povnomasshtabnoho vtorhnennia 2022–2023 [Recent challenges in higher medical, military medical education: sustainable development trends in the context of the COVID-19 pandemic and the Russian full-scale invasion of 2022–2023]. *Suchasni aspekty viiskovoi medytsyny – Modern aspects of military medicine*, 30 (2), 23–30. <https://doi.org/10.32751/2310-4910-2023-30-2-02> [in Ukrainian].
12. Rizak, G., Campi, Y., & Yakymenko, V. (2023). Perspektyvy rozvytku dokazovoyi medytsyny v umovakh nayavnosti shtuchnoho intelektu y suchasnykh tekhnolohiy: rol zakladiv vyshchoyi medychnoyi osvity v Ukraini [Prospects for the development of evidence-based medicine in the presence of artificial intelligence and modern technologies: the role of higher medical education institutions in Ukraine]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Prospects and Innovations of Science*, 12(30), 1033–1043. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12\(30\)-1033-1043](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12(30)-1033-1043) [in Ukrainian].
13. Marushko, R., Bakhtiyarova, D., Klay, S., & Zagorodniuk, P. (2021). Deyaki pytannya akredytatsiyi v ramkakh bezperervnoho profesiynoho rozvytku medychnykh fakhivtsiv v Ukraini: mizhnarodnyy dosvid i vymohy [Some issues of accreditation within the framework of continuous professional development of medical specialists in Ukraine: international experience and requirements]. *Suchasna pediatriia. Ukraina – Modern Pediatrics. Ukraine*, 7(119), 6–13. <https://doi.org/10.15574/SP.2021.119.6> [in Ukrainian].

ISSN 2786-4952 Online

14. Marichereda, V. (2025). Otsinyuvannya efektyvnosti zakladiv vyshchoyi osvity: metodolohiyi, indykatory, mizhnarodni modeli [Evaluating the effectiveness of higher education institutions: methodologies, indicators, international models]. *Sustainable healthcare development: national and global dimensions : scientific monograph*, 2. (pp. 174–197). Riga, Latvia : Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-593-8-7> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 28.05.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 12.05.2026